

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2013. gada 12. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 2008/98/EK — Atkritumu apsaimniekošana — 16. panta 3. punkts — Tuvuma princips — Regula (EK) Nr. 1013/2006 — Atkritumu pārvadājumi — Jaukti sadzīves atkritumi — Rūpniecības un celtniecības atkritumi — Pašvaldības teritorijā radušos atkritumu savākšanas un nogādāšanas pakalpojumu koncesijas piešķiršanas procedūra — Pienākums nākamajam koncesionāram savāktos atkritumus pārvest uz koncedentes iestādes norādītajām atkritumu apstrādes iekārtām — Vistuvākās atbilstošās atkritumu apstrādes iekārtas

Lieta C-292/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tartu ringkonnakohus* (Igaunija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 5. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 11. jūnijā, tiesvedībā

Ragn-Sells AS

pret

Sillamäe Linnavalitsus.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], A. Ross [*A. Rosas*], D. Švābi [*D. Šváby*] (referents) un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 25. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Ragn-Sells AS* vārdā – *E. Tamm, vandeadvokaat*,
- Igaunijas valdības vārdā – *M. Linntam*, pārstāve,
- Grieķijas valdības vārdā – *F. Dedousi*, pārstāve,
- Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna* un *M. Szpunar*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – igauņu.

— Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes*, pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā – *A. Antoniadis* un *A. Alcover San Pedro*, kā arī *D. Dusterhaus*, pārstāvji,
kuriem palīdz *C. Ginter*, *vandeadvokaats*,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 35., 49., 56. pantu un LESD konkurences noteikumus, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 3. lpp.) 16. panta 3. punktu interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Ragn-Sells AS* (turpmāk tekstā – “*Ragn-Sells*”) un *Sillamäe Linnavalitsus* [Sillamee pilsētas domi] par dažiem specifikāciju noteikumiem, kurus pēdējā no minētajām bija noteikusi tās teritorijā radušos atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumu koncesijas piešķiršanas procedūrā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2008/98

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 2008/98 41. pantu ar šo direktīvu no 2010. gada 12. decembra tika atcelta un aizstāta Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. aprīļa Direktīva 2006/12/EK par atkritumiem (OV L 114, 9. lpp.), un uz otro minēto direktīvu izdarītās atsauces ir jāuzskata par atsaucēm uz pirmo minēto direktīvu.
- 4 Direktīvas 2008/98 preambulas 6., 8., 31. un 32. apsvērumā ir noteikts:

“(6) Jebkuras atkritumu apsaimniekošanas politikas galvenajam mērķim vajadzētu būt atkritumu radīšanas un apsaimniekošanas negatīvās ietekmes uz cilvēku veselību un vidi samazināšanai līdz minimumam. Atkritumu politikai vajadzētu būt vērstai arī uz resursu izmantošanas samazināšanu, un tiem būtu jāveicina atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas piemērošana praksē.

[..]

(8) [..] lai saglabātu dabas resursus, būtu jāveicina atkritumu pārstrāde un pārstrādāto materiālu izmantošana. [..]

[..]

- (31) Atkritumu apsaimniekošanas hierarhija kopumā nosaka prioritāšu secību tam, kas ir videi labākā visaptverošā iespēja politikā un tiesību aktos par atkritumiem, kamēr vienlaicīgi var būt nepieciešama šādas hierarhijas nepiemērošana konkrētām atkritumu plūsmām, ja tas attaisnojams ar cita starpā tehnisko realizējamību, ekonomisko pamatotību un vides aizsardzību.
- (32) Jāparedz sadarbības tīkls attiecībā uz tādu atkritumu apglabāšanas iekārtām un jauktu sadzīves atkritumu reģenerācijas iekārtām, kuri savākti no privātām mājsaimniecībām, lai sniegtu iespēju Kopienai kļūt saimnieciski patstāvīgai atkritumu apglabāšanas ziņā un tādu jauktu sadzīves atkritumu reģenerācijas ziņā, kuri savākti no privātām mājsaimniecībām, un nodrošinātu dalībvalstu individuālu virzību uz minēto mērķi, ņemot vērā ģeogrāfiskos apstākļus un speciālu iekārtu vajadzību atsevišķiem atkritumu veidiem.”
- 5 Direktīvas 1. pantā ir noteikts, ka šajā direktīvā “ir paredzēti pasākumi, lai aizsargātu vidi un cilvēku veselību, novēršot vai samazinot atkritumu rašanās un apsaimniekošanas negatīvo ietekmi un palīdzot mazināt resursu izmantošanas vispārējo ietekmi un veicinot tādas izmantošanas efektivitāti”.
- 6 Minētās direktīvas 3. pantā ir sniegtas šādas definīcijas, ko piemēro šajā direktīvā:
- “9) “atkritumu apsaimniekošana” ir atkritumu savākšana, pārvadāšana, reģenerācija un apglabāšana, [..];
- 10) “savākšana” ir atkritumu vākšana, tostarp atkritumu iepriekšēja šķirošana un glabāšana, lai tos nogādātu uz atkritumu apstrādes iekārtu
- 11) “dalīta savākšana” ir savākšana, nošķirot atkritumu plūsmu pēc atkritumu veida un īpašībām, lai tos varētu vieglāk apstrādāt;
- [..]
- 14) “apstrāde” ir reģenerācijas vai apglabāšanas darbības, tostarp sagatavošana reģenerācijai vai apglabāšanai;
- 15) “reģenerācija” ir jebkura darbība, kuras rezultātā atkritumus izmanto kādam lietderīgam nolūkam, aizstājot citus materiālus, kuri savukārt būtu izmantoti kādu noteiktu funkciju veikšanai, vai arī atkritumus sagatavo šādas funkcijas pildīšanai iekārtā vai tautsaimniecībā plašākā nozīmē. [..]
- [..]
- 17) “pārstrāde” ir jebkāda reģenerācijas darbība, kurā atkritumu materiālus pārstrādā produktos, materiālos vai vielās to sākotnējam vai citam nolūkam. Jēdzienā ir ietverta organisku materiālu pārstrāde, bet nav ietverta enerģijas reģenerācija un iestrāde materiālos, ko lieto kā kurināmo vai aizbēršanai;
- [..]
- 19) “apglabāšana” ir jebkura darbība, kas nav reģenerācija, pat ja tās sekundāras sekas ir vielu vai enerģijas atgūšana. [..]
- 20) “labākās pieejamās metodes” ir labākās pieejamās metodes, kā noteikts [Padomes 1996. gada 24. septembra] Direktīvas 96/61/EK [par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 257, 26. lpp.)] 2. panta 11. punktā.”

- 7 Lai definētu šo pēdējo minēto jēdzienu, piemērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Direktīvas 2008/1/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 24, 8. lpp.) 22. panta otro daļu, tomēr ir jāatsaucas uz šo pēdējo minēto direktīvu, ar kuru Direktīva 96/61 tika atcelta un aizstāta. Šī definīcija ir ietverta Direktīvas 2008/1 2. panta 12. punktā, un tā ir šāda:

“labākās pieejamās metodes” ir efektīvākais un pilnīgākais darbību un ekspluatācijas metožu izstrādes posms, kurā tiek parādīta konkrēto metožu faktiskā piemērotība tam, lai principā noteiktu pamatus emisijas robežvērtībām, kas paredzētas, lai novērstu un – gadījumos, kad novēršana ir neiespējama, – vispār samazinātu emisijas un ietekmi uz vidi kopumā. [..]”

- 8 Direktīvas 2008/98 4. panta “Atkritumu apsaimniekošanas hierarhija” 1. punktā ir noteikts:

“Atkritumu rašanās novēršanas un apsaimniekošanas tiesību aktos un politikā prioritārā kārtībā izmanto šādu atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju:

- a) atkritumu rašanās novēršana;
  - b) sagatavošana atkārtotai izmantošanai;
  - c) pārstrāde;
  - d) cita tipa reģenerācija, piemēram, enerģijas reģenerācija; un
  - e) apglabāšana.”
- 9 Šīs direktīvas II nodaļas, kurā ir ietverti tās 8.–14. pants, nosaukums ir “Vispārējās prasības”. 10. pants par reģenerāciju ir formulēts šādi:

“1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atkritumu reģenerāciju saskaņā ar 4. un 13. pantu.

2. Ja nepieciešams saskaņot ar 1. punktu un vienkāršot vai uzlabot reģenerāciju, atkritumus savāc atsevišķi, ja tas no tehniskā, ekoloģiskā un ekonomiskā viedokļa praktiski izdarāms, un tos nejauc ar citiem atkritumiem vai citu materiālu, kam ir atšķirīgas īpašības.”

- 10 Minētās direktīvas 13. pantā “Cilvēku veselības un vides aizsardzība” ir paredzēts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka atkritumu apsaimniekošana norit, neapdraudot cilvēku veselību un neradot kaitējumu videi, un jo īpaši:

- a) neapdraudot ūdeni, gaisu, augsni, augus vai dzīvniekus;
  - b) neradot neērtības trokšņa vai smakas dēļ, kā arī
  - c) neradot negatīvu ietekmi uz lauku vidi un īpaši aizsargājamām teritorijām.”
- 11 Direktīvas 2008/98 15.–22. pants veido atkritumu apsaimniekošanai veltīto III nodaļu. 15. panta 4. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka to teritorijā uzņēmumi, kuru profesionālā darbība ir saistīta ar atkritumu savākšanu vai pārvadāšanu, nogādā savāktos un pārvadātos atkritumus uz pienācīgām apstrādes iekārtām, ievērojot 13. pantu.”

12 Saskaņā ar šīs direktīvas 16. pantu “Pašpietiekamības un tuvuma principi”:

“1. Dalībvalstis vajadzības gadījumā un, ja nepieciešams, sadarbojoties ar citām dalībvalstīm, veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu integrētu un atbilstīgu atkritumu apglabāšanas iekārtu tīklu un tādu jauktu sadzīves atkritumu reģenerācijas iekārtu tīklu, kas savākti no privātām mājsaimniecībām, tostarp savācot šādus atkritumus arī no citiem radītājiem, ņemot vērā labākās pieejamās metodes.

[..] Dalībvalstis var arī ierobežot eksportējamus atkritumu sūtījumus vides aizsardzības apsvērumu dēļ, kā izklāstīts [Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija] Regulā (EK) Nr. 1013/2006 [par atkritumu sūtījumiem (OV L 190. lpp., 1. lpp.)].

2. Tīklu izveido tā, lai Kopienai dotu iespēju pašai kļūt saimnieciski patstāvīgai atkritumu apglabāšanas ziņā, kā arī 1. punktā minēto atkritumu reģenerācijas ziņā, un dalībvalstīm – individuālu virzību uz minēto mērķi, ņemot vērā ģeogrāfiskos apstākļus un īpašu iekārtu vajadzību atsevišķiem atkritumu veidiem.

3. Ar tīklu nodrošina iespēju apglabāt atkritumus vai 1. punktā minētos atkritumus reģenerēt tuvākajās piemērotajās iekārtās, izmantojot piemērotākās metodes un tehnoloģijas, lai nodrošinātu augsta līmeņa vides un sabiedrības veselības aizsardzību.

4. Tuvuma un pašpietiekamības principi nenozīmē, ka katrai dalībvalstij ir jābūt pilnam galīgo reģenerācijas iekārtu komplektam šajā dalībvalstī.”

13 Direktīvas 2008/98 23. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

“Dalībvalstis prasa, lai katrs uzņēmums vai organizācija, kas iecerējusi veikt atkritumu apstrādi, saņemtu atļauju no kompetentās iestādes.”

14 Šīs direktīvas 26. pants ir izteikts šādi:

“Ja uz turpmāk uzskaitītajām personām neattiecas prasības iegūt atļauju, dalībvalstis nodrošina, lai kompetentā iestāde reģistrētu:

a) uzņēmumus, kuru profesionālā darbība ir saistīta ar atkritumu savākšanu vai pārvadāšanu;

[..].”

Regula Nr. 1013/2006

15 Saskaņā ar Regulas Nr. 1013/2006 61. pantu ar šo regulu tika atcelta un aizstāta Padomes 1993. gada 1. februāra Regula (EEK) Nr. 259/93 par uzraudzību un kontroli attiecībā uz atkritumu pārvadājumiem Eiropas Kopienā, ievēšanu tajā un izvešanu no tās (OV L 30, 1. lpp.), un uz šo pēdējo minēto regulu izdarītās atsauces ir jāuzskata par atsaucēm uz Regulu Nr. 1013/2006. Šī regula tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 175. panta 1. punktu, kuram pašlaik atbilst LESD 192. pants. Savukārt Regula Nr. 259/93 tika pieņemta, pamatojoties uz EK līguma 130.s pantu (redakcijā pēc grozījumiem – EKL 175. pants).

16 Regulas Nr. 1013/2006 preambulā ir ietverti šādi apsvērumi:

“(1) Šīs regulas galvenais un dominējošais mērķis un sastāvdaļa ir vides aizsardzība, un tās ietekmei uz starptautisko tirdzniecību ir tikai gadījuma raksturs.

[..]

- (14) Attiecībā uz to atkritumu sūtījumiem, kas paredzēti apglabāšanai, un uz to reģenerācijai paredzēto atkritumu sūtījumiem, kas nav uzskaitīti III, IIIA vai IIIB pielikumā, ir lietderīgi nodrošināt optimālu uzraudzību un kontroli, prasot iepriekšēju rakstisku piekrišanu šādiem sūtījumiem. Savukārt šādai procedūrai būtu jāparedz iepriekšēja paziņošana, kas ļauj pienācīgi informēt kompetentās iestādes, lai tās varētu veikt visus vajadzīgos pasākumus cilvēku veselības un vides aizsardzībai. Tas arī ļautu šīm iestādēm izteikt pamatotus iebildumus pret šādiem sūtījumiem.
- (15) Attiecībā uz to atkritumu sūtījumiem, kuri ir uzskaitīti III, IIIA vai IIIB pielikumā un paredzēti reģenerācijas darbībām, ir lietderīgi nodrošināt minimālo uzraudzības un kontroles līmeni, nosakot, ka šādiem sūtījumiem būtu klāt noteikta informācija.

[..]

- (20) Attiecībā uz apglabāšanai paredzēto atkritumu sūtījumiem dalībvalstīm būtu jāņem vērā tuvuma, reģenerācijas prioritātes un pašpietiekamības principi gan Kopienas, gan attiecīgo valstu līmenī saskaņā ar [..] Direktīvu 2006/12[..], veicot pasākumus saskaņā ar [EK] līgumu, lai pilnīgi vai daļēji aizliegtu šādus sūtījumus vai sistemātiski iebilstu pret tiem. Būtu jāņem vērā arī Direktīvā 2006/12[..] ietvertā prasība, saskaņā ar kuru dalībvalstīm jāizveido integrēts un pietiekams atkritumu apglabāšanas iekārtu tīkls, lai ļautu Kopienai kļūt saimnieciski patstāvīgai atkritumu apglabāšanas ziņā un ļautu katrai dalībvalstij atsevišķi virzīties uz šo mērķi, ņemot vērā ģeogrāfiskos apstākļus vai vajadzību pēc specializētām iekārtām atsevišķiem atkritumu veidiem. [..]

- (21) Attiecībā uz to atkritumu sūtījumiem, kuri paredzēti reģenerācijai, dalībvalstīm vajadzētu būt spējīgām nodrošināt, lai atkritumu apsaimniekošanas iekārtas, uz kurām attiecas Direktīva 96/61[..], piemērotu labākās pieejamās metodes atbilstīgi minētajai direktīvai un saskaņā ar iekārtas ekspluatācijas atļauju. Dalībvalstīm arī vajadzētu būt spējīgām nodrošināt, lai atkritumus apstrādātu saskaņā ar juridiski saistošiem vides aizsardzības standartiem attiecībā uz reģenerācijas darbībām, kuri noteikti Kopienas tiesību aktos, un, ievērojot Direktīvas 2006/12[..] 7. panta 4. punktu, lai apsaimniekotu atkritumus saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas plāniem, kas ir izstrādāti saskaņā ar minēto direktīvu nolūkā nodrošināt Kopienas tiesību aktos noteikto juridiski saistošo reģenerācijas vai pārstrādes saistību izpildi.

[..]”

- 17 Saskaņā ar Regulas Nr. 1013/2006 1. punktu:

“1. Ar šo regulu nosaka procedūras un kontroles režīmus atkritumu sūtīšanas jomā atkarībā no sūtījuma izcelsmes, galamērķa un maršruta, sūtīto atkritumu veida un apstrādes veida, kas tiek piemērota atkritumiem to galamērķa punktā.

2. Šo regulu piemēro atkritumu sūtījumiem:

- a) starp dalībvalstīm, Kopienas iekšienē vai tranzītā caur trešajām valstīm;

[..].”

- 18 Šīs regulas 2. panta 4. un 6. punktā, attiecīgi runājot par jēdzienu “apglabāšana” un “reģenerācija” definīcijām, ir atsauces uz definīcijām, kas ir ietvertas Direktīvā 2006/12, kura pašlaik atbilst Direktīvai 2008/98. Šā paša panta 34. punktā ir jēdziens “sūtījums”, kas ir definēts kā atkritumu pārvadāšana reģenerācijas vai apglabāšanas nolūkā, ko ir plānots veikt vai ko veic galvenokārt starp divām valstīm.

- 19 Minētās regulas II sadaļā attiecībā uz sūtījumiem Eiropas Savienības iekšienē ir ietverti tās 3.–32. pants. 3. pantā ir noteikts:

“1. Uz šādu atkritumu sūtījumiem attiecas iepriekšējas rakstiskas paziņošanas un piekrišanas procedūra, kas noteikta šīs sadaļas noteikumos:

- a) ja sūtījums paredzēts apglabāšanas darbībām:

visi atkritumi;

- b) ja sūtījums paredzēts reģenerācijas darbībām:

i) atkritumi, kas uzskaitīti IV pielikumā, tostarp [1989. gada 22. martā] parakstītās Bāzeles Konvencijas [par bīstamo atkritumu starptautisko pārvadājumu un to apglabāšanas kontroli, kura Eiropas Ekonomikas kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes 1993. gada 1. februāra Lēmumu 93/98/EEK (OV L 39, 1. lpp.),] II un VIII pielikumā uzskaitītie atkritumi;

ii) atkritumi, kas uzskaitīti IVA pielikumā;

iii) atkritumi, kuriem nav paredzēta atsevišķa pozīcija III, IIIB, IV vai IVA pielikumā;

iv) atkritumu maisījumi, kuriem nav paredzēta atsevišķa pozīcija III, IIIB, IV vai IVA pielikumā, ja vien tie nav uzskaitīti IIIA pielikumā.

2. Uz šādu atkritumu sūtījumiem reģenerācijas nolūkā gadījumā, kad vesto atkritumu daudzums ir lielāks par 20 kg, attiecas vispārējas informācijas prasības atbilstīgi 18. pantam:

- a) atkritumi, kas uzskaitīti III vai IIIB pielikumā;

- b) atkritumu maisījumi, kuriem nav paredzēta atsevišķa pozīcija III pielikumā un kuru sastāvā ietilpst vairāku III pielikumā uzskaitīto veidu atkritumi, ja šo maisījumu sastāvs neaizkavē to reģenerāciju videi drošā veidā un ja šādi maisījumi ir uzskaitīti IIIA pielikumā, saskaņā ar 58. pantu.

[..]

5. Uz tādu jauktu sadzīves atkritumu sūtījumiem [..], kas savākti no mājāsaimniecībām, tostarp gadījumos, kad šāda savākšana ietver arī atkritumus no citiem radītājiem, uz reģenerācijas un apglabāšanas uzņēmumiem saskaņā ar šo regulu attiecas noteikumi, kas piemērojami atkritumu sūtījumiem apglabāšanai.”

- 20 Šīs regulas 3. pantā minētie Regulas Nr. 1013/2006 pielikumi būtībā attiecas uz šādiem atkritumiem:

— III pielikumā t.s. “atkritumu “zaļajā” sarakstā” uzskaitītie nebīstamie atkritumi, kuri ir paredzēti reģenerācijai;

— IIIA pielikumā ir ietverts vismaz divu III pielikumā esošo atkritumu maisījumu, kuriem nav paredzēta atsevišķa pozīcija, saraksts;

— IIIB pielikums attiecas uz citiem nebīstamajiem atkritumiem, kurus paredzēts reģenerēt, kas gaida iekļaušanu attiecīgajos pielikumos iepriekš minētajai Bāzeles 1989. gada 22. marta konvencijai vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) Padomes Lēmumam C(2001) 107/galīgā redakcija, par ESAO Lēmuma C(92) 39/galīgā redakcija, ar ko pārskata Lēmuma C(92) 39/galīgo redakciju par reģenerācijai paredzēto atkritumu pārrobežu pārvietošanas kontroli;

- IV pielikumā t.s. “dzeltenajā” [“oranžajā”] sarakstā” ir uzskaitīti reģenerācijai paredzēti bīstamie atkritumi un
- IVA pielikumā ir paredzēts ietvert III pielikumā uzskaitītos atkritumus, uz kuriem tomēr attiecas iepriekšējas rakstveida paziņošanas un piekrišanas procedūra.

21 Šīs pašas regulas 11., 12. un 18. pants ir šādi:

“11. pants

Iebildumi pret atkritumu sūtījumiem apglabāšanas nolūkā

1. Ja ir iesniegts paziņojums attiecībā uz plānoto atkritumu sūtījumu apglabāšanas nolūkā, kompetentās galamērķa un nosūtīšanas iestādes var [...] celt pamatotus iebildumus, balstoties uz vienu vai vairākiem šādiem pamatojumiem un saskaņā ar Līgumu:

- a) plānotais sūtījums vai apglabāšana nav saskaņā ar veiktajiem pasākumiem, lai īstenotu tuvuma, reģenerācijas prioritātes un pašpietiekamības principus Kopienā un valstu līmenī saskaņā ar Direktīvu 2006/12[...], lai aizliegtu kopumā vai daļēji vai sistemātiski iebilstu pret atkritumu sūtījumiem; vai

[..]

12. pants

Iebildumi pret atkritumu sūtījumiem reģenerācijas nolūkā

1. Ja paziņojumu iesniedz attiecībā uz plānoto atkritumu sūtījumu reģenerācijas nolūkā, kompetentās galamērķa un nosūtīšanas iestādes [...] var celt pamatotus iebildumus, balstoties uz vienu vai vairākiem šādiem pamatojumiem un saskaņā ar Līgumu:

[..]

18. pants

Atkritumi, kuriem jāpievieno noteikta informācija

1. Uz atkritumiem, kas minēti 3. panta 2. un 4. punktā un ko paredzēts sūtīt, attiecas šādas procedūras prasības:

- a) lai atvieglotu sekošanu šādu atkritumu sūtījumiem, persona, kas ir nosūtīšanas valsts jurisdikcijā un kas organizē sūtījumu, nodrošina, ka atkritumiem ir pievienots VII pielikumā ietvertais dokuments;
- b) dokumentu, kas ietverts VII pielikumā, paraksta persona, kas organizē sūtījumu, pirms sūtījums notiek, kā arī to paraksta reģenerācijas uzņēmums vai laboratorija un saņēmējs, kad attiecīgie atkritumi ir saņemti.

2. Līgums, kas minēts VII pielikumā, starp personu, kas organizē sūtījumu, un atkritumu saņēmēju, kas tos saņem reģenerācijai, ir spēkā, kad tiek uzsākts sūtījums, un tajā tiek ietverts noteikums, ka personai, kas organizē sūtījumu, gadījumos, kad atkritumu sūtījums vai reģenerācija nevar tikt pabeigta, kā tas bija plānots, vai ja tas bija nelikumīgs sūtījums, vai ja šī persona nevar pabeigt atkritumu sūtījumu vai reģenerāciju (piemēram, ir maksātnespējīgs), saņēmējam ir pienākums:

- a) ņemt atkritumus atpakaļ vai nodrošināt to reģenerāciju alternatīvā veidā, un
- b) nodrošināt, ja nepieciešams, to uzglabāšanu līdz minēto darbību veikšanai.

Persona, kas organizē sūtījumu, vai saņēmējs pēc iesaistītās kompetentās iestādes pieprasījuma sniedz līguma kopiju.

3. Pārbaudes, izpildes, plānošanas un statistikas nolūkā dalībvalstis var saskaņā ar saviem tiesību aktiem pieprasīt 1. punktā minēto informāciju par sūtījumiem, uz kuriem attiecas šis pants.

[..]

Igaunijas tiesības

22 Likuma par atkritumiem (*Jäätmeseadus*, turpmāk tekstā – “*JäätS*”) 22.¹ pantā ir noteikts pamatoties uz atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, kas tajā formulēta identiski Direktīvas 2008/98 4. panta 1. punkta noteikumiem, it īpaši attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas pasākumu izstrādāšanu un īstenošanu, tomēr atļaujot izvairīties no to veikšanas, ja tas garantē ekoloģiskā ziņā labāku kopīgo rezultātu, ņemot vērā visu lietas dzīvesciklu.

23 Šā likuma 32. pants “Tuvuma princips atkritumu apsaimniekošanā” ir formulēts šādi:

“Atkritumu apglabāšana un jauktu sadzīves atkritumu reģenerācija tiek veikta tehnoloģiski piemērotā atkritumu apstrādes iekārtā, kas atrodas cik vien iespējams tuvu to rašanās vietai un kurā tiek nodrošināts, ka nepastāv apdraudējums cilvēka veselībai un videi.”

24 Saskaņā ar minētā likuma 66. pantu:

“(1) Organizēta atkritumu izvešana ir sadzīves atkritumu savākšana un pārvadāšana no konkrētas teritorijas uz konkrētu(-ām) atkritumu apstrādes iekārtu(-ām), kuru veic vietējās pašvaldības izvēlēts uzņēmums.

[..]

(2) Vietējā pašvaldība savā administratīvajā teritorijā organizē sadzīves atkritumu, it īpaši [mājsaimniecības] atkritumu jeb jauktu sadzīves atkritumu, to šķirošanas pārpalikumu un tādu atkritumu veidu savākšanu un pārvadāšanu, kuri sadzīves atkritumu rašanās vietā savācot izveidojas atkarībā no atšķirīgām kategorijām. Organizētā atkritumu izvešana var ietvert arī citus sadzīves atkritumu veidus vai citus atkritumus, ja tas ir nepieciešams šā likuma prasību izpildei vai to prasa būtiski sabiedrības interešu apsvērumi.”

25 *JäätS* 67. pantā ir paredzēts:

“(1) Lai atrastu organizētās atkritumu izvešanas pakalpojuma sniedzēju, vietējās pašvaldības patstāvīgi vai sadarbībā ar citām vietējām pašvaldībām, pamatojoties uz Publisko iepirkumu likumu, piešķir pakalpojuma koncesiju [(*riigihangete seadus*)].

[..]

(3) [..] Specifikācijās par organizēto atkritumu izvešanu citu starpā tiek ietverti šādi nosacījumi:

1) izvešanas ģeogrāfiskais apgabals;

2) pārvadājamo atkritumu veids;

[..]

4) atkritumu apstrādes iekārta;

[..]

8) izvešanas ģeogrāfiskajā apgabalā esošo vienģimenes un daudzdzīvokļu ēku skaits, kā arī dzīvokļu skaits daudzdzīvokļu ēkās.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

26 *Sillamäe* ir [Somu līča] piekrastes apmēram 15 000 iedzīvotāju pilsēta, kas atrodas pašos Igaunijas ziemeļaustrumos.

27 *Sillamäe Linnavalitsus* 2007. gadā izsludināja uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus publiskā iepirkuma procedūrā, lai noslēgtu “administratīvu līgumu par pienākuma veikt sadzīves atkritumu apstrādi un reģenerāciju *Sillamäe* poligonā nodošanu privāto tiesību juridiskai personai”. Šī pakalpojumu koncesija uz diviem gadiem tika piešķirta *Ecocleaner Sillamäe OÜ*.

28 2011. gadā tā pati pašvaldība izsludināja vēl vienu uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā par tās teritorijā radušos atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumu koncesijas piešķiršanu. Pamatlieta ir par šā otrā uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus specifikācijas (turpmāk tekstā – “specifikācija”) 3.5. punkta noteikuma likumību. Saskaņā ar šo noteikumu jaukti sadzīves atkritumi ir jāizved uz *Sillamäe* atkritumu apsaimniekošanas centru (turpmāk tekstā – “*Sillamäe* iekārta”), t.i., pirmajā uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus publiskā iepirkuma procedūrā minēto iekārtu, kas atrodas 5 km attālumā no minētās pašvaldības, un rūpniecības atkritumi, kā arī celtniecības atkritumi – uz *Uikala* atkritumu apsaimniekošanas centru (turpmāk tekstā – “*Uikala* iekārta”), kas atrodas 25 km attālumā. *Sillamäe Linnavalitsus* nav noslēgusi līgumu par atkritumu apstrādi ar šīs otrās iekārtas operatoru.

29 *Ragn-Sells* ir uzņēmums, kas veic gan jauktu sadzīves atkritumu apstrādi, gan atkritumu izvešanu. Tas it īpaši apgalvo, ka, nosakot, ka dažās kategorijās ietilpstošie atkritumi, kas tiekot savākti *Sillamäe Linnavalitsus* teritorijā, tiek izvesti uz abām apstrīdētajā specifikācijas noteikumā norādītajām iekārtām, izņemot visas citas iekārtas, kur attiecīgie atkritumi arī varētu tikt pārstrādāti tādā pašā veidā, ar minēto noteikumu šo abu iekārtu operatoriem tiekot piešķirtas ekskluzīvas tiesības, kas ir pretrunā brīvās konkurences principam, kā arī brīvai preču aprītei, brīvībai veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvībai. Runa esot par Igaunijas vietējo pašvaldību ierasto praksi, kura esot balstīta uz *JäätS* 67. panta 3. punkta 4. apakšpunkta apstrīdamu interpretāciju, saskaņā ar kuru pašvaldībām esot jānorāda savāktu atkritumu saņēmēja iekārta saistībā ar atkritumu izvešanas pakalpojuma koncesijām, ko tās piešķir.

30 *Ragn-Sells* uzsver, ka Igaunijā ir uzstādītas 11 konkurējošas jauktu sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas 260 km apkārtnē, un iesniedzējtiesas skatījumā to lielākajā daļā gadījumu tiek izmantotas pilnīgi tādas pašas tehnoloģijas.

- 31 Turklāt tā apgalvo, ka pamatlietā rodas principiāls jautājums, kuram uzmanība esot pievērsta ārpus Igaunijas robežām, jo atkarībā no katras pašvaldības ģeogrāfiskās atrašanās vietas attiecīgo pakalpojumu sniegšana varētu interesēt Latvijas uzņēmumus.
- 32 Attiecībā uz *Sillamäe Linnavalitsus* līgumslēdzējai iestādei ir jānosaka precīzi nosacījumi publiskā iepirkuma līgumam, ko tā plāno noslēgt atkarībā no izpildāmajām vajadzībām, it īpaši attiecībā uz iekārtu, uz kuru savācamie atkritumi ir jāaizved, un saimnieciskās darbības subjektam, kas ir atbildīgs par atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumu, nav subjektīvu tiesību pelnīt attiecībā uz izvesto atkritumu apstrādi.
- 33 *Tartu ringkonnakohus* (Tartu apgabaltiesa), šķiet, uzskata, ka *Sillamäe Linnavalitsus* 2007. gadā noslēgtajā koncesijas līgumā par *Sillamäe* iekārtas apsaimniekošanu ir ietverta ekskluzīvu tiesību piešķiršana LESD 106. panta izpratnē koncesionāram šīs pašvaldības teritorijā savākto jauktu sadzīves atkritumu apstrādei. Turklāt tā uzskata, ka specifikācijas 3.5. punkts ir arī paredzēts šādu ekskluzīvu tiesību piešķiršanai *Uikala* iekārtas operatoram rūpniecības un celtniecības atkritumu apstrādei.
- 34 Šī tiesa norāda, ka, organizējot publisko iepirkumu, ir jāievēro Savienības konkurences tiesības un ka īpašu vai ekskluzīvu tiesību LESD 106. panta 1. punkta izpratnē piešķiršana uzņēmumam var būt dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, kas ar LESD 102. panta pirmo daļu ir aizliegta. Runājot par attiecīgā tirgus noteikšanu, tā uzskata, ka Igaunijā pastāv jauktu sadzīves atkritumu apstrādes tirgus, kurā darbojas dažādi uzņēmumi, kas šos atkritumus pārveido kurināmajā vai tos izmanto kā kurināmo un kas izmanto tehnoloģijas, kuras ir tādas pašas kā *Sillamäe* iekārtā. Minētā tiesa uzskata, ka, ņemot vērā nelielo Igaunijas teritoriju, visi šie uzņēmumi konkurē attiecībā uz *Sillamäe Linnavalitsus* teritorijā savākto jauktu atkritumu apsaimniekošanu. Tā uzsver faktu, ka konkurenci starp šiem uzņēmumiem saasina šā tipa atkritumu trūkums. Ņemot vērā šā tirgus esamību, visu tādu iekārtu izslēgšana, kuras nav noteikusi līgumslēdzēja iestāde, varētu būt ļaunprātīga prakse, kas izklāstīta LESD 102. panta otrajā daļā, it īpaši, ciktāl tā izraisa tirgus ierobežošanu, kā rezultātā var palielināties cena, ko maksā atkritumu ražotāji un elektroenerģijas patērētāji.
- 35 *Tartu ringkonnakohus* tādējādi šaubās par sekām attiecībā uz tādu ekskluzīvu tiesību piešķiršanu, kuru esamību tā ir konstatējusi pamatlietā, kuras izriet no LESD noteikumiem par konkurenci, kā arī no LESD 35., 49. un 56. panta, ciktāl šāda prakse varētu būt atkritumu brīvas aprites ierobežojums, kas var atturēt citu dalībvalstu uzņēmumus uzsākt darbību Igaunijā vai traucēt šādiem uzņēmumiem sniegt tajā pakalpojumus.
- 36 Visbeidzot, minētā tiesa jautā, vai Direktīvas 2008/98 16. panta 3. punktā ietvertais tuvuma princips šajā gadījumā ļauj pamatot ekskluzīvu tiesību piešķiršanu vistuvākajām apstrādes iekārtām. Runājot par dalībvalstīm, kuru teritorija ir relatīvi neliela, piemēram, Igaunijas Republiku, šis princips varētu nozīmēt, ka atkritumi ir jāpārstrādā attiecīgajā dalībvalstī, un atkritumu apstrādes tirgus esamība šajā dalībvalstī varētu nozīmēt, ka nav nepieciešams noteikt konkrētu iekārtu.
- 37 Šādā kontekstā *Tartu ringkonnakohus* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [LESD] 106. panta 1. punkts, [LESD] 102. pants, preču brīvu aprite, brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība ir jāinterpretē tādējādi, ka nevienam no tiem nav pretrunā, ja dalībvalsts atļauj, ka konkrētā teritorijā uzņēmumam, kas ekspluatē konkrētu atkritumu apstrādes iekārtu, par samaksu tiek piešķirtas ekskluzīvas tiesības pārstrādāt sadzīves atkritumus, ja 260 km tuvā apkārtnē darbojas vairāki konkurējoši uzņēmumi, [kuri izmanto] vairākas [...] apstrādes iekārtas, kuras atbilst vides prasībām un kurās tiek izmantotas līdzvērtīgas tehnoloģijas?

- 2) Vai [LESD] 106. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ja dalībvalsts par pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi uzskata, pirmkārt, atkritumu savākšanu un pārvadāšanu un, otrkārt, atkritumu pārstrādi, taču šos pakalpojumus nošķir un līdz ar to ierobežo brīvu konkurenci atkritumu apsaimniekošanas tirgū?
- 3) Vai atkritumu savākšanas un pārvadāšanas pakalpojumu koncesijas piešķiršanas procedūrā, kurā ir spēkā nosacījums, ka teritorijā, kura ir noteikta koncesijas līgumā, diviem uzņēmumiem tiek piešķirtas ekskluzīvas tiesības apsaimniekot atkritumus, var atteikties piemērot LESD darbību konkurenci regulējošos noteikumus?
- 4) Vai Direktīvas [2008/98] 16. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts, pamatojoties uz tuvuma principu, var ierobežot konkurenci un atļaut, ka uzņēmumam, kurš ekspluatē atkritumu apstrādes iekārtu, kas atrodas vistuvāk teritorijai, kurā atkritumi rodas, par samaksu tiek piešķirtas ekskluzīvās tiesības apstrādāt atkritumus, ja 260 km tuvā apkārtnē darbojas vairāki konkurējoši uzņēmumi, kuri [izmanto] vairākas [...] atkritumu apsaimniekošanas iekārtas, kuras atbilst vides prasībām un kurās tiek izmantotas līdzvērtīgas tehnoloģijas?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

- 38 Runājot par pirmajos trijos jautājumos minēto LESD konkurences noteikumu ietekmi situācijā, kāda ir pamatlietā, ir jāatgādina, ka LESD 106. pantā katrā no pirmajiem diviem punktiem attiecībā uz tajā paredzētajām situācijām ir atsauce uz minētā līguma noteikumiem, un it īpaši uz konkurences noteikumiem.
- 39 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka nepieciešamība sniegt valsts tiesai noderīgu Savienības tiesību interpretāciju prasa, lai valsts tiesa izklāstītu lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, uz kuriem attiecas tās uzdotie jautājumi, vai vismaz paskaidrotu šo jautājumu pamatā esošos faktu pieņēmumus. Šīs prasības ir īpaši svarīgas konkurences jomā, kurai ir raksturīgi sarežģīti faktiskie un tiesiskie apstākļi (skat. it īpaši 2010. gada 11. marta spriedumu lietā *C-384/08 Attanasio Group*, Krājums, I-2055. lpp., 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Šajā gadījumā tādi LESD 106. panta noteikumi, lasot tos kopā ar LESD 102. pantu, uz kādiem atsaucas iesniedzējtiesa, liek domāt par dominējošā stāvokļa esamību būtiskā iekšējā tirgus daļā un par šāda stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 41 Tomēr iesniedzējtiesas lēmumā nav ietvertas ziņas, kas saistībā ar pamatlietu ļautu noteikt dominējošā stāvokļa veidojošos faktus LESD 102. panta izpratnē.
- 42 Šajā ziņā šajā lēmumā nav nevienas norādes attiecībā uz uzņēmumu, kas ekspluatē *Uikala* iekārtu. Attiecībā uz *Sillamäe* iekārtu no minētā lēmuma izriet, ka attiecīgais tirgus ir Igaunijas jauktu sadzīves atkritumu reģenerācija tirgus, kurā darbojas 11 uzņēmumi, kuru vidū uzņēmums, kas ekspluatē šo pēdējo minēto iekārtu, un nekas neļauj uzskatīt, ka tam tirgū ir īpašs stāvoklis. Turklāt iesniedzējtiesas lēmumā nav ietverta neviena norāde, kas ļautu secināt, ka pamatlietā aplūkoti pienākumi, kuri ir attiecībā uz dažām pēc attiecīgās dalībvalsts mēroga nelielā pašvaldības teritorijā savākto atkritumu kategorijām, pēc sava veida būtu tādi, lai uzņēmumiem, kuri ekspluatē minētās iekārtas, piešķirtu dominējošo stāvokli būtiskā iekšējā tirgus daļā, ne arī, ka minēto tiesību izmantošana obligāti izraisītu iespējama dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, ne arī, ka šīs tiesības varētu radīt situāciju, kurā uzņēmumi, kas tās izmanto, varētu veikt šādu ļaunprātīgu izmantošanu.

43 Tātad ir jākonstatē, ka iesniedzējtiesas lēmumā nav precīzas norādes uz tādu LESD konkurences noteikumu piemērojamību, kādi tie ir pamatlietā. Tāpēc, kaut gan šie noteikumi tajos ir paredzēti, uzdotie jautājumi ir nepieņemami, [un] Tiesas rīcībā nav nepieciešamo faktisko un tiesisko apstākļu, lai sniegtu lietderīgu atbildi (skat. pēc analogijas 2007. gada 19. aprīļa spriedumu lietā C-295/05 *Asemfo*, Krājums, I-2999. lpp., 42., 43. un 45. punkts).

Par lietas būtību

44 Vispirms ir jāuzskata, ka ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa šaubās, vai apstākļos, kādi ir pamatlietā, dalībvalsts vietējās pašvaldības noteiktais pienākums nākamajam atkritumu savākšanas un izvešanas [pakalpojumu] koncesijas saņēmējam dažus šīs pašvaldības teritorijā savākto atkritumu veidus, proti, gan jauktus sadzīves atkritumus, gan rūpniecības un celtniecības atkritumus, apstrādes nolūkā piegādāt šajā pašā dalībvalstī reģistrētam uzņēmumam ir saderīgs ar attiecīgajiem LESD noteikumiem, kuri garantē preču brīvu apriti, kā arī brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību, respektīvi, no vienas puses, LESD 35. un 36. pantu un, no otras puses, LESD 49. un 56. pantu.

45 Ar ceturto jautājumu minētā tiesa šaubās par Direktīvas 2008/98 16. panta 3. punktā ietvertā tuvuma principa, kas piemērojams atsevišķu veidu atkritumu apstrādē, iespējamām sekām attiecībā uz šāda pienākuma noteikšanu.

46 Taču pirmais jautājums, kas kā tāds ir par LESD 35. un 36. pantu, var attiekties arī uz specifiskiem Savienības tiesību aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā, it īpaši Regulā Nr. 1013/2006, kā arī Direktīvā 2008/98 paredzētajiem noteikumiem par atkritumu pārvaldājumiem.

Par pirmo jautājumu, kas kā tāds attiecas uz LESD 35. un 36. pantu, kā arī par ceturto jautājumu

47 Vispirms ir jāatgādina, ka Tiesai var tikt lūgts ņemt vērā Savienības tiesību sistēmas normas, uz kurām iesniedzējtiesa savos prejudiciālajos jautājumos nav atsaukusies, lai šai pēdējai minētajai sniegtu interpretācijas elementus, kas tai varētu būt noderīgi (šajā ziņā skat. 2008. gada 26. februāra spriedumu lietā C-506/06 *Mayr*, Krājums, I-1017. lpp., 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

48 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka atbilde uz pirmo jautājumu, kas kā tāds attiecas uz LESD 35. un 36. pantu, liek pārbaudīt Regulas Nr. 1013/2006 iespējamās sekas situācijā, kāda ir pamatlietā.

49 Tiesa ir konstatējusi, ka Regulas Nr. 1013/2006 tāpat kā Regulas Nr. 259/93, kas bija [spēkā] pirms tās, mērķis ir izveidot saskaņotu shēmu procedūrām, ar kurām var ierobežot atkritumu apstrādi, lai nodrošinātu vides aizsardzību (šajā ziņā skat. 2009. gada 8. septembra spriedumu lietā C-411/06 Komisija/Parlaments un Padome, Krājums, I-7585. lpp., 72. punkts). No tā izriet, ka turklāt nav jāpārbauda, vai valsts pasākums attiecībā uz atkritumu sūtījumiem ir atbilstošs LESD 34.–36. pantam (šajā ziņā skat. 2001. gada 13. decembra spriedumu lietā C-324/99 *DaimlerChrysler*, *Recueil*, I-9897. lpp., 46. punkts).

50 Līdz ar to, lai iesniedzējtiesai sniegtu lietderīgu atbildi, ir jāuzskata, ka ar pirmo jautājumu, kas kā tāds attiecas uz LESD 35. un 36. pantu, kā arī ar ceturto jautājumu šī tiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1013/2006 noteikumi, tos lasot kopā ar Direktīvas 2008/98 16. panta noteikumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar šiem noteikumiem vietējai pašvaldībai ir atļauts tās teritorijā radušos atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumu koncesionāram uzņēmumam noteikt pienākumu dažus savākto atkritumu veidus piegādāt uz vistuvāko atbilstošo atkritumu apstrādes iekārtu, kas ir reģistrēta tajā pašā dalībvalstī, kurā atrodas šī pašvaldība, tādējādi traucējot, ka attiecīgie atkritumi tiek pārvadāti uz citu dalībvalsti, lai tur tie tiktu apstrādāti.

- 51 Saskaņā ar Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 2. punktu šo regulu piemēro atkritumu sūtījumiem, kas tiek veikti it īpaši starp dalībvalstīm, izņemot atkritumu sūtījumus, kas notiek īpašos gadījumos, kuros piemēro šā panta 3. punktā minētos speciālos noteikumus, kuri neattiecas uz izskatāmo pamatlietu.
- 52 Ņemot vērā šīs regulas 3. pantu, uz atkritumu sūtījumiem starp dalībvalstīm attiecas vai nu iepriekšējas rakstveida paziņošanas un piekrišanas procedūra, kas noteikta minētās regulas 4.–17. pantā, kuri ir piemērojami apglabāšanai paredzētiem atkritumiem un bīstamajiem atkritumiem, kas paredzēti reģenerācijai, vai nu šīs regulas 18. pantā noteiktās vispārējas informēšanas prasības, kas principā attiecas vienīgi uz reģenerācijai paredzētiem nebīstamajiem atkritumiem.
- 53 No Regulas Nr. 1013/2006 11., 12. un 18. panta izriet, ka dalībvalstīm ir dažādas tiesības vai pienākumi attiecībā uz, no vienas puses, apglabāšanai paredzētu atkritumu sūtījumiem starp dalībvalstīm un, no otras puses, reģenerācijai paredzētu atkritumu sūtījumiem. Turklāt, ņemot vērā šīs regulas 3. panta 5. punktu, uz tādu jauktu sadzīves atkritumu sūtījumiem, kuri savākti no mājsaimniecībām, kā arī no citiem [atkritumu] radītājiem, uz reģenerācijas un apglabāšanas uzņēmumiem attiecas tie paši noteikumi, kas piemērojami atkritumu sūtījumiem apglabāšanai.
- 54 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka, ņemot vērā specifikācijas 3.5. punktu, *Sillamäe Linnavalitsus* teritorijā savākti jaukti sadzīves atkritumi ir jāizved uz *Sillamäe* iekārtu. Kā jau tika norādīts šā sprieduma iepriekšējā punktā, piemērojot Regulu Nr. 1013/2006, šie atkritumi jebkurā gadījumā ietilpst tādu atkritumu sūtījumu kategorijā, kuri ir paredzēti apglabāšanai.
- 55 Attiecībā uz rūpniecības un celtniecības atkritumiem, kas ir jāpārved uz *Uikala* iekārtu, ir jākonstatē, ka, ņemot vērā Direktīvas 2008/98 4. pantā paredzēto atkritumu [apsaimniekošanas] hierarhiju, tādus atkritumus ir potenciāli paredzēts vai nu reģenerēt, vai nu apglabāt. Rezultātā ir jāpārbauda, vai Regulas Nr. 1013/2006 noteikumi, kuri ir piemērojami apglabāšanai paredzētu atkritumu un reģenerācijai paredzētu atkritumu sūtījumiem starp dalībvalstīm, ļauj paredzēt pienākumu, kāds ir noteikts specifikācijas 3.5. punktā.
- 56 Attiecībā uz, pirmkārt, apglabāšanai paredzētiem atkritumiem un jauktiem sadzīves atkritumiem no Regulas Nr. 1013/2006 11. panta 1. punkta a) apakšpunkta, lasot to kopā ar šīs regulas preambulas 20. apsvērumu, kā arī ar Direktīvas 2008/98 16. pantu, izriet, ka dalībvalstis var noteikt vispārpiemērojamus pasākumus, ar ko vispārēju vai daļēju aizliegumu veidā ierobežo šo atkritumu sūtījumus starp dalībvalstīm, lai saskaņā ar Direktīvu 2008/98 īstenotu tuvuma, reģenerācijas prioritātes un pašpietiekamības principus.
- 57 Taču no 2000. gada 23. maija sprieduma lietā *C-209/98 Sydhavnens Sten & Grus (Recueil, I-3743. lpp.)* 37.–42. punkta pēc analogijas izriet, ka vietējās pašvaldības noteiktais pienākums uzņēmumam, kas atbild par tās teritorijā radušos atkritumu savākšanu, atsevišķu veidu atkritumus nogādāt uz tajā pašā dalībvalstī esošu iekārtu, būtu līdzvērtīga vispārpiemērojamam pasākumam, ar ko tiek noteikts Regulas Nr. 1013/2006 11. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais aizliegums attiecīgos atkritumus sūtīt uz citām iekārtām, ja šo atkritumu radītāju pašu pienākums ir bijis tos nogādāt vai nu uz minēto uzņēmumu, vai nu uz minēto poligonu.
- 58 Līdz ar to šis pasākums būtu atbilstošs regulai, ja tā mērķis ir īstenot it īpaši pašpietiekamības un tuvuma principus, kas paredzēti Direktīvas 2008/98 16. pantā.
- 59 Ņemot vērā Direktīvas 2008/98 16. pantu, dalībvalstīm ir jānodrošina integrēts un atbilstīgs tādu apglabāšanai paredzētu un jauktu sadzīves atkritumu apstrādes iekārtu tīkls, kuri ir savākti, ņemot vērā labākās pieejamās metodes un šo tīklu izveidojot it īpaši tā, lai tām dotu individuālu virzību uz pašpietiekamību šo atkritumu apstrādē un lai šī apstrāde varētu notikt kādā no piemērotajām iekārtām, kas atrodas vistuvāk atkritumu rašanās vietai.

- 60 Lai nodrošinātu šādu integrētu tīklu, dalībvalstīm ir piešķirta plaša novērtējuma brīvība attiecībā uz teritoriālu pamatu, kuru tās uzskata par piemērotu, lai sasniegtu valsts pašpietiekamību attiecībā uz attiecīgo atkritumu apstrādi (attiecībā uz Direktīvas 2006/12 5. pantu skat. pēc analogijas 2010. gada 4. marta spriedumu lietā C-297/08 Komisija/Itālija, Krājums, I-1749. lpp., 62. punkts).
- 61 Tomēr Tiesa uzsver, ka saistībā it īpaši ar piemērotiem atkritumu savākšanas, šķirošanas un apstrādes racionalizācijas veicināšanas pasākumiem viens no vissvarīgākajiem pasākumiem, kas dalībvalstīm ir jānosaka, it īpaši ar vietējo pašvaldību starpniecību, kam šajā ziņā ir dotas pilnvaras, ietver uzdevumu meklēt iespēju minētos atkritumus, it īpaši jauktus sadzīves atkritumus, apstrādāt iekārtā, kas atrodas iespējami tuvāk to rašanas vietai, lai maksimāli ierobežotu to pārvadāšanu (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 64., 66., kā arī 67. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 62 Tādējādi dalībvalstu iestādēm ir pamats reglamentēt vai organizēt Direktīvas 2008/98 16. pantā paredzēto atkritumu apsaimniekošanu tā, lai tie tiktu apstrādāti vistuvākajā iekārtā.
- 63 Tātad attiecībā uz apglabāšanai paredzētiem atkritumiem, kā arī jauktiem sadzīves atkritumiem, kuri savākti no privātām māsaimniecībām un attiecīgā gadījumā no citiem [atkritumu] radītājiem, ir jāuzskata, ka dalībvalstij ir tiesības tās skatījumā ģeogrāfiski vispiemērotākās vietējās pašvaldības pilnvarot šo pašvaldību teritorijā radušos atkritumu apsaimniekošanas jomā, lai nodrošinātu šo pienākumu ievērošanu saskaņā ar Direktīvas 2008/98 16. pantu, un ka atbilstīgi savām kompetencēm šīs pašvaldības var paredzēt, ka šo veidu atkritumu apstrāde notiks pienācīgajā iekārtā, kura atrodas vistuvāk.
- 64 Otrkārt, attiecībā uz tādu reģenerācijai paredzētu atkritumu sūtījumiem, kuri nav jaukti sadzīves atkritumi, var piemērot divus atšķirīgus režīmus. No vienas puses, saskaņā ar Regulas Nr. 1013/2006 12. panta 1. punktu tādiem atkritumu sūtījumiem starp dalībvalstīm, kuri ir minēti šīs regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā, piemēro iepriekšējas rakstveida paziņošanas un piekrišanas procedūru, tomēr tie tikai katrā atsevišķajā gadījumā var būt pamats valsts kompetento iestāžu iebilduma celšanai, balstoties uz precīzu pamatojumu, kuram ir jāattiecas uz konkrētu sūtījumu saistībā, piemēram, ar nepilnībām vai riskiem attiecībā uz pašu sūtījumu, plānoto reģenerāciju, galamērķa iekārtu vai dažādās darbībās iesaistītajām personām.
- 65 No otras puses, Regulas Nr. 1013/2006 18. pantā, kas ir piemērojams attiecībā uz šīs regulas 3. panta 2. punktā minētajiem atkritumu sūtījumiem, ir tikai noteikts, ka atkritumu sūtījumiem ir jāpievieno standartizēts pamatojuma dokuments, kas sagatavots atbilstīgi līgumam, kurā ir jāievēro noteiktas prasības, un dalībvalstis pārbaudes, šīs regulas izpildes, plānošanas vai statistikas nolūkā var pieprasīt šo dokumentu.
- 66 Pārbaudot regulas Nr. 1013/2006 noteikumus, kuri ir piemērojami tādu reģenerācijai paredzētu atkritumu sūtījumiem starp dalībvalstīm, kuri nav jaukti sadzīves atkritumi, tādējādi ir secināms, ka šajā regulā nav paredzēta iespēja valsts iestādei noteikt vispārpiemērojamu pasākumu, kura mērķis ir pilnībā vai daļēji aizliegt šādu atkritumu sūtījumus uz citām dalībvalstīm, lai tur tos apstrādātu.
- 67 Līdz ar to, kā arī tas izriet no šā sprieduma 57. punkta, vietējās pašvaldības noteikts pienākums uzņēmumam, kas atbild par rūpniecības un celtniecības atkritumu savākšanu tās teritorijā, pārvadāt šos atkritumus uz tajā pašā dalībvalstī esošu iekārtu, kas būtu līdzvērtīgs šādam vispārpiemērojamam pasākumam, nevarētu tikt uzskatīts par atļautu ar Regulu Nr. 1013/2006, ciktāl tas attiecas uz reģenerējamiem atkritumiem, ja attiecīgajiem atkritumu radītājiem pašiem ir bijis pienākums tos nogādāt vai nu uz minēto uzņēmumu, vai nu uz minēto iekārtu.
- 68 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu, ciktāl tas attiecas uz LESD 35. un 36. pantu, kā arī uz ceturto jautājumu, ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1013/2006 noteikumi, lasot tos kopā ar Direktīvas 2008/98 16. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka

- ar tiem vietējai pašvaldībai ir atļauts noteikt pienākumu uzņēmumam, kas atbild par atkritumu savākšanu tās teritorijā, jauktos sadzīves atkritumus, kuri savākti no privātām mājaiemniecībām, kā arī attiecīgā gadījumā no citiem atkritumu radītājiem, pārvadāt uz vistuvāko atbilstošo atkritumu apstrādes iekārtu, kas ir reģistrēta tajā pašā dalībvalstī, kurā atrodas šī pašvaldība;
- ar šiem noteikumiem vietējai pašvaldībai nav atļauts noteikt pienākumu uzņēmumam, kas atbild par atkritumu savākšanu tās teritorijā, tās teritorijā radušos rūpniecības un celtniecības atkritumus pārvadāt uz vistuvāko atbilstošo atkritumu apstrādes iekārtu, kas ir reģistrēta tajā pašā dalībvalstī, kurā atrodas šī pašvaldība, jo šie atkritumi ir paredzēti reģenerācijai, ja minēto atkritumu radītāju pienākums ir vai nu tos nogādāt minētajam uzņēmumam, vai nu tos tieši nodot minētajai iekārtai.

Par pirmo jautājumu, ciktāl tas attiecas uz LESD 49. un 56. pantu

- 69 Ar pirmo jautājumu, ciktāl tas attiecas uz LESD 49. un 56. pantu, un tādējādi neatkarīgi no Savienības tiesību aktos atkritumu apsaimniekošanas jomā paredzētā, kas konstatēts šā sprieduma iepriekšējos punktos, iesniedzējtiesa būtībā vēlas zināt, vai šie panti ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka vietējā pašvaldība piešķir ekskluzīvas tiesības apstrādāt atsevišķu veidu atkritumus, kas savākti tās teritorijā, šīm tiesībām, kas specifiski ar šo atkritumu apstrādei paredzētas iekārtas apsaimniekošanas pakalpojumu koncesiju tiekot piešķirtām vai nu tieši, vai nu netieši, – nosakot atkritumu savākšanas un pārvadāšanas pakalpojumu koncesionāram pienākumu nodot šos atkritumus šīs pašvaldības noteiktam saimnieciskās darbības subjektam.
- 70 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību un brīvību veikt uzņēmējdarbību nav piemērojami situācijās, kurās visi apstākļi skar tikai vienas dalībvalsts teritoriju (šajā ziņā skat. 1997. gada 16. janvāra spriedumu lietā C-134/95 *USSL n° 47 di Biella, Recueil*, I-195. lpp., 19. punkts; 2010. gada 22. decembra spriedumu lietā C-245/09 *Omalet*, Krājums, I-13771. lpp., 12. punkts, kā arī 2013. gada 20. jūnija spriedumu lietā C-186/12 *Impacto Azul*, 19. punkts).
- 71 Taču no iesniedzējtiesas rīkojuma izriet, ka pamatlietā strīds ir starp Igaunijā reģistrētu sabiedrību *Ragn-Sells* un Igaunijas pašvaldību *Sillamäe Linnavalitsus* par specifikācijā ietvertu noteikumu attiecībā uz “Koncesijas piešķiršanu organizētai atkritumu izvešanai *Sillamäe* pilsētā”. Saskaņā ar šo noteikumu šīs pašvaldības teritorijā radušies atkritumi ir jātransportē uz diviem poligoniem, kuri atrodas šajā dalībvalstī.
- 72 Turklāt Tiesai iesniegtajos lietas materiālos nav nevienas norādes, kas liecinātu, ka citās dalībvalstīs reģistrētus uzņēmumus interesētu *Sillamäe Linnavalitsus* teritorijā radušos atkritumu apstrāde.
- 73 Tāpēc ir jākonstatē, ka šāda situācija nav saistīta ne ar vienu no gadījumiem, kas paredzēti Savienības tiesību aktos par brīvu pakalpojumu sniegšanu un brīvību veikt uzņēmējdarbību.
- 74 Šādos apstākļos uz pirmo jautājumu, ciktāl tas attiecas uz LESD 49. un 56. pantu, ir jāatbild, ka šie panti neattiecas uz situāciju, kāda ir pamatlietā, kuras visi apstākļi skar tikai vienas dalībvalsts teritoriju.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 75 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Regulas (EK) Nr. 1013/2006 par atkritumu sūtījumiem noteikumi, lasot tos kopā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu 16. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka:**
  - ar tiem vietējai pašvaldībai ir atļauts noteikt pienākumu uzņēmumam, kas atbild par atkritumu savākšanu tās teritorijā, jauktos sadzīves atkritumus, kuri savākti no privātām mājāsaimniecībām, kā arī attiecīgā gadījumā no citiem atkritumu radītājiem, pārvadāt uz vistuvāko atbilstošo atkritumu apstrādes iekārtu, kas ir reģistrēta tajā pašā dalībvalstī, kurā atrodas šī pašvaldība;
  - ar šiem noteikumiem vietējai pašvaldībai nav atļauts noteikt pienākumu uzņēmumam, kas atbild par atkritumu savākšanu tās teritorijā, tās teritorijā radušos rūpniecības un celtniecības atkritumus pārvadāt uz vistuvāko atbilstošo atkritumu apstrādes iekārtu, kas ir reģistrēta tajā pašā dalībvalstī, kurā atrodas šī pašvaldība, jo šie atkritumi ir paredzēti reģenerācijai, ja minēto atkritumu radītāju pienākums ir vai nu tos nogādāt minētajam uzņēmumam, vai nu tos tieši nodot minētajai iekārtai;
- 2) **LESD 49. un 56. pants neattiecas uz situāciju, kāda ir pamatlietā, kuras visi apstākļi skar tikai vienas dalībvalsts teritoriju.**

[Paraksti]